УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ДС/СС 05/4-02 бр. 295/1-XIV/10 26.02.2015. године	

ВЕЋЕ НАУЧНИХ ОБЛАСТИ
ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду је на својој XVII редовној седници, одржаној дана 26.02.2015. године – на основу чл. 231. став 1. алинеја 15. и 16. и члана 278. Статута Факултета, прихватило Извештај Комисије за докторске студије с предлогом теме за докторску дисертацију: РЕЛИКВИЈАРИ У БОКИ КОТОРСКОЈ ОД 17. ДО 19. ВИЈЕКА, докторанда Милене Улчар.

За ментора је одређена проф. др Саша Брајовић.

Доставити: 1x Универзитету у Београду 1x Стручном сараднику за докторске дисертације 1x Шефу Одсека за правне послове 1x Архиви	ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА Проф. др Милош Арсенијевић

Факултет Филозофски 04/1-2 бр. 6/2676 (број захтева) 27.02.2015. (датум)	УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ Веће научних области друштвено-хуманистичких наука (Назив већа научних области коме се захтев упућује)

З А Х Т Е В
за давање сагласности на предлог теме докторске дисертације

Молимо да, сходно члану 46. ст. 5. тач. 3. Статута Универзитета у Београду («Гласник Универзитета», бр. 131/06), дате сагласност на предлог теме докторске дисертације:

Реликвијари у Боки Которској од 17. до 19. вијека

(пун назив предложене теме докторске дисертације)

НАУЧНА ОБЛАСТ историја уметности

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

Име, име једног од родитеља и презиме кандидата:

Милена (Мирослав) Улчар

Назив и седиште факултета на коме је стекао високо образовање Филозофски, Београд

Година дипломирања: 2011.

Назив мастер рада кандидата:

Однос имитације и експресије у култури и визуелној култури немачког романтизма

Назив факултета на коме је астер рад одбрањен: Филозофски

Година одбране магистарске тезе: 2012.

Обавештавамо вас да је Наставно-научно веће

на седници одржаној 26.02.2015.

размотрило предложену тему и закључило да је тема подобна за израду докторске дисертације.

	ДЕКАН ФАКУЛТЕТА Проф. др Милош Арсенијевић

Прилог:
1. Предлог теме докторске дисертације са образложењем
2. Акт надлежног тела факултета о подобности теме за израду докторске дисертације

Додатак уз образац 1.

ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

за кандидата Милена Улчар

Име и презиме ментора: Саша Брајовић
Звање: ванредни професор

Списак радова који квалификују ментора за вођење докторске дисертације:

1. *U Bogorodičinom vrtu. Bogorodica i Boka Kotorska – barokna pobožnost zapadnog hrišćanstva*, Beograd: Plato 2006.

   ISBN 86-447-0356-0

2. *Ренесансно сопство и портрет*, Београд: Филозофски факултет, 2009.

   ISBN 978-86-86563-62-0

3. *Имагинарни вртови Ибера Робера*, Београд: Народни музеј, 2012.

   ISBN 978-86-7269-129-0/

4. „Raffaello nel Rinascimento e nella cultura Europea dell'epoca moderna", *Umanesimo e Rinascimento nelll'Appennino Centrale*, *Parallelli*, Eds. T. Palkovljević, I. Tasias, Novi Sad: Galerija Matice srpske, SIL Appennino Centrale, 2013, 96-117.

   ISBN 978-86-83603-59-6

5. „Портрет племкиње у Меморијалу Павла Бељанског", *Зборник за ликовне уметности Матице српске* 41, Нови Сад 2013, 89-94.

   ISSN 0352-6844 / UDK 7 (5)

Заокружити одговарајућу опцију (А, Б, В или Г):

А) У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији техничко-технолошких, природно-математичких и медицинских наука

ментор треба да има најмање три рада са SCI, SSCI, AHCI или SCIe листе, као и Math-Net.Ru листе.

<u>Б)</u> У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији друштвено-хуманистичких наука ментор треба да има најмање три рада са релевантне листе научних часописа (Релевантна листа научних часописа обухвата SCI, SSCI, AHCI и SCIe листе, као и ERIH листу, листу часописа које је Министарство за науку класификовало као М24 и додатну листу часописа коју ће, на предлог универзитета, донети Национални савет за високо образовање. Посебно се вреднују и монографије које Министарство науке класификује као М11, М12, М13, М14, М41 и М51.)

В) У случају израде докторске дисертације према ранијим прописима за кандидате који су стекли академски назив магистра наука ментор треба да има пет радова (референци) које га, по оцени Већа научних области, квалификују за ментора односне дисертације.

Г) У случају да у ужој научној области нема квалификованих наставника, приложити одлуку Већа докторских студија о именовању редовног професора за ментора.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Датум _____ М.П. **проф. др Милош Арсенијевић**

Одељење за историју уметности
Филозофски факултет у Београду

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОГА ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

РЕЛИКВИЈАРИ У БОКИ КОТОРСКОЈ ОД 17. ДО 19. ВИЈЕКА

Ментор: Проф. др Саша Брајовић

Кандидат: Милена Улчар
број индекса: 6i/12-3

Београд, 2014.

ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

Предмет истраживања овог рада односи се на групу сакралних предмета - реликвијара, стваранх и коришћених између 17. и 19. вијека, чија је основна улога чување материјалних остатака везаних за живот личности свете историје. Реликвијари који ће бити дио овог истраживања чували су се у црквама, црквеним ризницама, капелама и приватним збиркама у Боки Которској. У црквама светог Матије и светог Еустахија у Доброти, цркви светих Кузме и Дамјана у мјесту Муо, црквама у Прчњу и Херцег Новом, и посебно у катедрали светог Трипуна у Котору, чувају се реликвијари који садрже дјелове тијела патрона наведених цркава. Овим светим просторима нарочито доминирају и бројни реликвијари Часног Крста као и они који садрже дјелове одјеће Богородице (црква светог Николе у Перасту, светог Еустахија у Доброти, црква Богородичиног вазнесења у Прчњу...) Поријекло бројних медаљона мањих димензија може се пратити уз помоћ записа на самим предметима, као и оних у тестаменатима и инвентарима, који показују да су се најчешће чували у приватном простору (виле породица Змајевић-Буровић у Бијелој и Смекија у Богдашићима, породице Радимири у Доброти, бискупском двору у Котору, палатама у Перасту).

Осим публикација које датирају из прве половине 20. вијека (*П. Буторац*, 1914, *И. Стјепчевић*, 1938) или каталога изложби новијег датума (*Р. Томић*, 2009), овој теми није посвећена довољна пажња.

Овако одређен хронолошки и географски оквир предложене теме своје границе дугује специфичним политичким, друштвеним и културним приликама које су вишеструко утицале на однос оновременог човјека према овим светим предметима. Важно је нагласити да ова три комплексна покретача повезивања времена и простора, иако нераздвојни, нису увијек дјеловали пропорционално, сагледани из угла проучавања предмета визуелне културе. У том смислу, хронолошке одреднице овог рада, иако у себи садрже промјену политичке структуре у Боки Которској на истеку 18. вијека (пад Млетачке републике), прате друштвене и културне механизме који се не могу у потпуности поистовјетити са њима. Доминантан морфолошки, теолошки, патронатски модел, упркос смјењивању власти у 19. вијеку, дуго остаје доминантно „венецијански“ када је у питању дјеловање ових сакралних објеката. Проучавање архивске грађе, докумената који свједоче о поријеклу реликвија и реликвијара, као и литературе префериране од стране свештенства тога доба, а изнад свега морфолошких особености ових предмета потврђују овако схваћен континуитет оданости друштвеним

и културолошким нормама, веома динамичним када је у питању њихово свођење на политичку топографију.

Када је ријеч о доњој граници предложеног временског оквира, разлози њеног позиционирања су транспарентнији и међусобно пропорционалнији. Иако дио Млетачке Републике током претходних триста година, Бока Которска се од 17. вијека формалније саображава са њеним нормама. Насеља у окружењу Котора постају богатија и већа чиме се дефинише њихов правни положај у оквирима Републике, нове и старе цркве постају богатије, а свети предмети у њима бројнији. Осим наведене промјене у квантитету, проучавање реликвијара показује квалитативне промјене, које, осим наведених узрока, своје разлоге имају и у мјењању теолошких пракси у наведеном периоду.

Иако претходно наведено позиционирање предмета проучавања у хронолшке оквире сугерише његову нераздвојивост од простора, специфична демографска, политичка и конфесионална структура Залива захтјева јасније одређење. Реликвијари, као предмет предложеног истраживања, биће посматрани као дио тада доминантног римокатоличког наслеђа Боке Которске (како за вријеме венецијанске,тако и каснијим смјењивањем француске и аусторо-угарске власти). Ово одређење подразумјева дјелимично искључивање простора који је у дужем временском распону био под влашћу Османског царства (Рисан и околна мјеста), као и укључивање простора који географски превазилази границе Залива, иако у сваком другом смислу, у дужем временском периоду, њему припада (Будва). Такође, ова искључивања и укључивања неће бити узета као коначна, с обзиром да су досадашња истраживања указала на њихов динамичан однос: присуство православног и муслиманског становништва на важнијим прославама везаним за култ светитеља, повремено дијељење и уступање црква православном становништву, употреба слике муслимана у проповједима као примјера оданости и поштовања према религиозним институцијама...

У овако предложеним временским и просторним координатама реликвијари ће бити посматрани као специфична група сакралних предмета, изузетно погодна за разумјевање комплексних процеса преношења и стварања различитих порука. Као предмети чија је суштина да чувају и памте светост одређеног светитеља, а улога посредовање његове слике до посматрача, реликвијари на изузетан начин могу указати на комплексност слике тијела која у периоду раног модерног доба добија ново значење. Често као централни предмети култа и увијек означени као изузетно важан дио живота вјерника, ови предмети још увијек добијају заслужено мјесто у савременим

истраживачким токовима. Основни проблем којим се ово истраживање бави јесте креирање и коришћење визуелних специфичности реликвијара, као и разноликост визуелних механизама којима они утичу на посматрача.

ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА

Циљ истраживања реликвијара у Боки Которској између 17. и 19. вијека јесте, на првом мјесту, свеобухватна контекстуализација ових предмета, освјетљавање теолошких, идеолошких, политичких и друштвених модела чији су дио представљали. У досадашњој, изузетно оскудној, литератури (*П. Бутораџ*, 1914, *И. Стјепчевић*, 1938, *Р. Томић*, 2009) ово је само дјелимично урађено. Резултат оваквог истраживања био би и довођење у везу ове врсте предмета са разноврсном архивском грађом, као и са различитим дјелима сакралне визуелне културе која су их окруживала, што би учинило прецизнијим њихово смјештање у одговарајуће употребне контексте. Поред тога, праћење визуелних механизама којима се у јасно одређеним временским и просторним оквирима остваривала веза посматрача и предмета допринјело би редефинисању комлексних односа локалног и општег, као и проблематичности смјене устаљених наратива у контексту микроисторије и историје умјетности. Фокусирање на овако одређену групу предмета свој циљ би имало у потпунијем разумјевању периода, као и у креирању сложеније слике о комплексној функцији сакралне визуелне културе у Боки Которској.

ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ

- Реликвијари су имали значајну улогу у креирању култа светитеља и сакралне топографије Боке Которске, као и важно мјесто у обликовању комплексног односа колектива (насеља, религиозних и профаних организација) према светости и њеним материјалним манифестацијама.
- Њихова специфична позиција привилегованих светих предмета у посттридентском периоду учинила их је посебно подобним инструментима одашиљања и прихватања сложених порука у највећем дијелу Европе, па тако и у Боки Которској.
- Разноврсност и промјењивост визуелних особености реликвијара у Боки Которској зависила је од разноликости њихових употребних (литургијских и

изванлитургијских) контекста који су се могли пројектовати у сферу друштва и „patrie“ (израз употребљиван једнако као синоним бокељског града и Млетачке Републике)

- Реликвијаре у Боки Которској је неопходно посматрати и у оквиру заједничког излагања и дјеловања са осталим култним, литургијским и сакраменталним предметима како би се на цјеловит начин освјетлила њихова улога у креирању сакралног визуелног идентитета овог простора.
- Доживљај светог тијела (обликован начинима визуелног обликовања и употребе реликвијара) је имао изузетну улогу у конструисању начина доживљаја и третирања сопственог тијела од стране вјерника у периоду између 17. и 19. вијека.

МЕТОД ИСТРАЖИВАЊА

Методологија предложеног истраживања може се, оквирно, подјелити у два основна тока. Анализа визуелних особености предмета као што су реликвијари може бити проблематична ако се ограничи само на традиционалан методолошки апарат историје умјетности. Досадашња проучавања ових реликвијара могу се разврстати у двије групе. Прва подразумјева радове новијег датума који су најчешће каталошки оријентисани и зато махом дескриптивни (*Н. Јакшић, Р. Томић 2009*). Друга би била много старија (од 1914. године до данас) и фокусира се искључиво на нека од питања атрибуције, датовања, проучавања технике , стила или повремених објешњавања иконографског програма (*И. Стјепчевић 1938*). Упркос значајним доприносима у сагледавању неких својстава ових предмета, ове студије из перспективе савременог методолошког назора ипак имају ограничен домет. Специфичност реликвијара као сакралних (и неријетко култних) предмета чини да они често не садрже квалитете неопходне да би били погодан материјал за иконографско или стилско истраживање у ужем смислу. Стога, да би се на цјеловит начин испитао визуелни склоп ових предмета пожељно је окренути се ширим аспектима историје умјетности као што су студије визуелне културе (*W. J. T. Mitchell, 1995, 2005*), наука о слици (*H. Bredekamp, 2003*), и изнад свега нова иконологија (*H. Belting, 2011; K. Moxey 1986; M. A. Holly, 1992; B. Baert, 2012).* Такође, да би се на прави начин артикулисао суптилан развој морфолошких особености реликвијара између 17. и 19. вијека неопходно је послужити се и компаративним приступом (који би допустио поглед уназад на примјере од 14. вијека на даље, који

могу на више начина осветлити каснији развој ових предмета на истом простору). Овакав приступ би допустио и заједничко сагледавање претходно установљених категорија проучавања предмета и простора, чиме би се на цјеловит начин указало на њихов динамичан и промјењив однос у грађењу визуелних механизама дјеловања на посматрача (*С. Брајовић*, 2006; *А. Лидов, 2003; H. Belting 2011, 2014; H. Hills 2012*). Од изузетног значаја за бављење предложеном темом су и студије које истражују улогу реликвија и реликвијара на простору Балкана (*Д. Поповић, 2006; В. Даутовић, 2014*).

Други методолошки корак предложеног истраживања позиционирао би ову тему у оквире нешто шире области изучавања сакралне визуелне културе. Највећи број страних публикација о реликвијарима ослања се искључиво на примјере настале у временском периоду до 16. вијека (*S. Montgomery, 1996; B. Drake Boehm, 1990; Cynthia Hahn, 2010; C. W. Bynum, 2012; P. Gerson, 1997; P. Geary, 1978...*) . Поред тога, већина ових истраживања је била спроведена од стране историчара а не историчара умјетности. Са друге стране, историјско-умјетничка литература која се бави различитим аспектима сакралне културе послије 16. вијека веома често изоставља питање реликвијара, а посебно оних насталих у оквирима Венецијанске Републике. У савременим истраживачким токовима који се тичу сакралног наслеђа Западне Европе издвојиле су се четири струје настале из заједничких пројеката и истраживања групе историчара различитих профила, па и историчара умјетности: студије материјалне културе (*M. Holmes, 2007; M. Laven, 2006; S. Evangelisti, 2014...*), историје чула (*W. de Boer, C. Gottler, 2013...*), историје тијела (*C. W. Bynum, 2012; K. Park,1994; E. Horodowich, 2010; M. Laughran, 1998; J.J., Martin,1997; P.F. Brown, 2000...*) и постреформацијске побожности према светитељима (*A. Walsham, 2008; S. Ditchfield, 2007; A. Jacobson Schutte, 2003; H. Hills, 2012...*). Ове, само условно одвојене, истраживачке струје могу да допринесу јаснијем позиционирању предмета истраживања као дијела ширих котекстуалних области (визуелне културе католичке Европе, постреформацијске побожности...)

СТРУКТУРА РАДА

I **Уводна разматрања**

Уводно поглавље овог рада биће посвећено дефинисању основних поставки изучавања сакралне визуелне културе у Боки Которској, као и мјеста које реликвијари

заузимају у њој. Биће разматрани исходи досадашњих истраживања на овом простору, али и оних усмјерених на ширу област Венецијанске Републике и Европе. Поставиће се основни методолошки оквири у којима ће се разматрати предмет истраживања.

II **Култови светитеља и реликвије у Боки Которској између 17. и 19. вијека**

У овом поглављу биће представљен пресјек важнијих сакралних топоса у Боки Которској између 17. и 19. вијека, као и преглед реликвија које су утицале на њихово конструисање. Биће размотрена веза истакнутих култова светитеља на овом простору и улоге коју су у њиховом развоју и дјеловању имали остаци светих тијела и предмета везаних за живот светих личности (култ светог Трипуна, мученика Ловријенаца, блажене Озане у Котору, светог Еустахија и Матије у Доброти, блаженог Грације и светих Кузме и Дамјана у Муу, Богородичин култ у Перасту и Прчњу, култ светог Јеронима и свете Венеранде у Херцег Новом, Часног крста у Будви и Перасту, светог Илије у Столиву). Указаће се на најзаступљеније начине прибављања и чувања реликвија, као и на одабир предмета у којима су похрањиване и представљане вјернику. У складу са тим посебна пажња биће посвећена успону и развоју појединачних култова светитеља као последице теолошких, друштвених и политичких превирања у Боки Которској, као и улози коју су реликвијари имали у овом комплексном процесу.

III **Фрагментација светог тијела: антропоморфни реликвијари**

У четвртом поглављу истражиће се визуелне карактеристике и механизми дјеловања сребрних реликвијара израђених у облику дјелова људског тијела (руке, ноге, бисте). Примјери овог типа који потичу из 17. и 18. вијека у највећем броју потичу из венецијанских радионица и дијеле иконографске и стилске особености које указују на промјену перцепције светог тијела послије 16. вијека. Стога ће ово поглавље бити утемељено како на компаративном погледу, који би указао на морфолошке промјене у изгледу реликвијара послије средњег вијека, тако и на истраживању улоге ових предмета у конструисању најважнијих култова светитеља-заштитника у Боки Которској (реликвијар руке блаженог Грације у цркви светих Кузме и Дамјана у Муу, руке светог Матије и ноге светог Еустахија у Доброти, антропоморфни реливијари у катедрали светог Трипуна у Котору и цркви светог Николе у Перасту). Такође, посебна пажња биће посвећена утицају посттридентске побожности и промјена у визуелном третирању тијела на изглед овог типа реликвијара. У односу оновременог посматрача према антропоморфним реликвијарима, осим визуелних особености које су их сачињавале, велику улогу је имало мјесто њиховог излагања, као и начин на који су

били третирани од стране црквених ауторитета и лаика. Облик и функција ових предмета били су у међуодносу, због чега ће ово поглавље бити посвећено ишчитавању посебности ове везе на територији Боке Которске током наведена три вијека.

IV **Контемплација светог тијела: неантропоморфни реликвијари**

Овај дио рада биће посвећен истраживању група реликвијара који немају антропоморфни облик. Они се оквирно могу подјелити у три групе: реликвијари који садрже дијелове тијела светитеља (у облику мостранци, цилиндара, ковчега), реликвијари који садрже реликвије другог и трећег реда (најчешће у облику цилиндра и крста) и медаљони са реликвијама (који могу садржати све три претходно наведене врсте реликвија) . Критеријум овакве подјеле јесте двострук: на основу врсте реликвија које садрже и на основу њихове функције. Прве двије групе најчешће су се користиле у контексту официјалних прослава и излагања у црквама (реливијари предмета везних за Исусово страдање у Перасту, Котору, Будви, Богородичине одјеће и костију блаженог Грације у Прчњу, Христове крви у Доброти), док се последња везивала за коришћење у оквирима приватне побожности (медаљони са реликвијама како појединачних светитеља, тако и групе различитих реликвија у Перасту, Котору, Херцег Новом, Будви, Котору). Осим неантропоморфног облика, ове предмете повезују и специфични визуелни механизми којима су дјеловали на посматрача, а који их одвајају од оних у облику дјелова тијела. Ово поглавље биће усмјерено како према иконографском ишчитавању појединачних елемената и значења материјала коришћених при њиховој изради, тако и према истраживању начина њихове перцепције и употребе на простору Боке Которске.

V **Свето тијело у простору: функција реликвијара**

Треће поглавље овог рада биће усмјерено на два основна начина визуелног дјеловања ових предмета: као дијела простора у којем се чувају, излажу и дјелују и као дијела групе којој припадају. Ова два оквира представљања реликвијара налазе се у међуодносу и од велике су важности за разумјевање њиховог дјеловања на посматрача. Први дио овог поглавља биће посвећен визуелном конструисању простора намјењеном чувању ових премета. Посебно мјесто биће дато капели реликвија у катедрали светог Трипуна, али и ризницама и просторима њиховог чувања у осталим црквама Боке Которске. Такође, пажња ће бити посвећена визуелним механизмима артикулисања разноврсних порука које су ови предмети стварали и преносили као група унутар ових

простора. Други дио поглавља биће усмјерен на дјеловање реликвијара ван простора намјењених њиховом чувању. Њихово излагање на олтарима, учешће у процесијама и свечаностима, представљање различитим профилима вјерника (болеснима, ходочасницима) било је од велике важности у конструисању слике светости од стране посматрача. Динамика визуелног дјеловања ових предмета унутар групе и простора који им је намјењен, као и њихова мобилност, имали су велики утицај на разумјевање и однос оновремених вјерника према светости.

VI **Закључна разматрања**

У закључном поглављу резимираће се претходно изнесене претпоставке о улози реликвијара у сакралној визуелној култури Боке Которске. Сагледавањем појединачних резултата истраживања биће изнјети обједињени закључци о начину обликовања и визуелног дјеловања ових предмета између 17. и 19. вијека.

АРХИВСКА ГРАЂА

NAP (Nadžupni arhiv Perast)
Fond XII *Propovjedi od XVII do XIX stoljeća*, PROP III 1, 2; PROP IV; PROP V; PROP VI; PROP VII
Fond IX *Libro dela fraternita della Madonna d'scarpello da Perasto 1583-1720*
NAP R XVI *Bove d'oro*
NAP R III *Serafin Raci, Prevod života bl. Ozane (stariji), Vicko Dudan, Život bl. Ozane, Dominik Cecić (Domeniko Cezi), Život bl. Ozane*
NAP R IV *Serafin Raci (Serafino Razzi), Prevod života bl. Ozane, Vicko Bolica, Život bl. Ozane, Prevodi himni*
Fond IV, BRAK *Crkva i bratovština Gospe od Karmena (Karmela) 1629-1914*
Fond V *Bratovština Gospe od Rozarija*
Fond VI *Bratovština Svetog Sakramenta 1650-1789*
NAP R XI (I, VI, XIII) *Molitve i pjesme crkve svetog Nikole I, II, III*

PA (Peraški arhiv)
Storia di Perasto, documenti scelti dal 1685 al 1794
(s.a.) *Posizione esteriore e confini Circolo do Cattaro*
Affari della comunita II

PA I XXIIIa, *Pravila o izborima i dužnostima vlasti u opštini Perast, bilo svjetovnih, vojnih ili crkvenih (...) i ceremonijal kod svečanosti i pogreba, 1742-1743*

IAK (Istorijski arhiv Kotor)
Fond XVIII, TE I 1611-1800
IAK, SN CXXX 71-76/T
KOM/ Kotorska mornarica 1548-1924/ zb. XXIV *O mletačkoj pomoći pri proslavi svetog Tripuna*

BAK (Biskupski arhiv Kotor)
KAP I *Capitulum Catharense,*1622-1950
Blagajnička knjiga bratovštine Svetog Sakramenta (Confraternitas Sanctissimi Sacramenti) 1518-1563 (Fond X)
Statut bratovštine svete Venerande
Matrikula bratovštine Sv. Križa (Confraternitas Sanctae Crucis-batentium)
KR I 1613-1680
KR II 1613-1718
Fond IV, XVIII *Prepis „Legende o sv. Tripunu" (1466. a di 8. marzo, Comenza in lo seguente libro Lezzenda di Misser San Triphon, martire, confalon et Protector de Cattaro (...)*
Fond VII *Crkva svete Marije od Rijeke* (I *Inventar iz 1816.*, II *Knjiga molitava i pjesama*)

ЛИТЕРАТУРА

Assaf S., "The Ambivalence of the Sense of Touch in Early Modern Prints", *Renaissance and Reformation XXIX*, 1 (2005), 75-98.

Baert B., *Caput Johannis in Disco. Essay on a Man's Head*, Leiden, Boston 2012.

Babić V., "Boka Kotorska u časopisima preporodnog doba", *Dani Hvarskoga kazališta. Građa i rasprave o hrvatskoj književnosti i kazalištu*, Vol. 24. No. 1, 1998.

_____"Pjesnički jezik Nenadićevih prikazanja", *Dani Hvarskoga kazališta. Građa i rasprave o hrvatskoj književnosti i kazalištu*, Vol. 22 No. 1, 1996.

_____"Kulturni život Boke Kotorske uoči preporoda", *Dani Hvarskoga kazališta. Građa i rasprave o hrvatskoj književnosti i kazalištu*, Vol. 23 No. 1, 1997.

_____"Hrvatska srednjovjekovna tradicija u bokokotorskim pasionskim tekstovima 18. stoljeća", *Dani Hvarskoga kazališta. Građa i rasprave o hrvatskoj književnosti i kazalištu*, Vol. 21 No. 1, 1995.

_____*Razgovor duhovni Vicka Zmajevića*, Zadar 2005.

_____"Musarum Chorus" Vicka Zmajevića, *Croatica et Slavica Iadertina*, Vol.2 No.2. 2007.

Bakalova E., Lazarova A., "The Relics of St. Spyridon and the Making of Sacred Space on Corfu: Between Constantinople and Venice", *Spatial icons. Performativity in Byzantium and Medieval Russia*, ed. Alexei Lidov., Moscow 2011, 434-464.

Belamarić J., Gotičko raspelo iz Kotora, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, Vol. 26 No. 1, 1986.

_____"*Capsella reliquiarum* (1160.) iz sv. Kuzme i Damjana u Kaštel Gomilici", *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, Vol. 31 No. 1, 1991.

Belting H., *An Antropology of Images: Picture, Medium, Body*, translated by Thomas Dunlap, New Jersey 2011.

_____ *Slika i kult. Istorija slike do epohe umetnosti*, Beograd 2014.

Бизанти Ђ., Пасквалић Љ., Болица И. Б., *Изабрана поезија*, приредио С. Калезић, *Књижевност Црне Горе од XII до XIX вијека*, Цетиње 1996.

Black C. F., „The Public Face of Post-Tridentine Italian Confraternities", *The Journal of Religious History*, Vol. 28, No. 1 (2004), 87-101.

Blehova Čelebić L., *Žene srednjovjekovnog Kotora*, Podgorica, 2002.

_____ *Hrišćanstvo u Boki 1200-1500: kotorski distrikt*, Podgorica 2006.

_____"Vjerska slika Boke Kotorske početkom XVI vijeka – arhivska svjedočanstva", *Croatica Christiana Periodica*, Vol. 31 No. 60, 2007.

_____"Posljedice ekonomske krize po katoličku crkvu u Kotoru krajem srednjeg vijeka: *Historia Calamitatum*", *Croatica Christiana Periodica*, Vol. 29 No. 56, 2005.

Болица Кокољић Ж., *Поезија*, приредио М. Пантић, *Књижевност Црне Горе од XII до XIX вијека*, Цетиње 1996.

Божић И., Которско-млетачки спорови око црквених драгоцености, *ЗЛУМС 8* (1972), 375-383.

Brajović S., *U Bogorodičinom vrtu. Barokna pobožnost i Boka Kotorska*, Beograd 2006.

_____"Belinijeva Bogorodica sa Hristom detetom u Dobroti", *Zograf 2006-2007, 31*, 215-218.

_____*Renesanso sopstvo i portret*, Beograd 2009.

_____*Gospa od Škrpjela – marijanski ciklus slika*, Perast 2000.

_____ "Blažena Ozana Kotorska. Konture identiteta", *Lingua Montenegrina*, god. VI/2, br. 12, Podgorica, 2013.

_____"Палата Андрије Змајевића у Персту: Бискупски двор и Locus amoenus", у: *Приватни живот у српским земљама у освит модерног доба*, приредио Александар Фотић, Београд 2005.

_____"Interkulturalnost u Boki Kotorskoj renesansnog i baroknog doba", *Interkulturalnost: časopis za podsticanje i afirmaciju interkulturalne komunikacije, br 1*, 2011.

_____"Odbijanje darova Joakima i Ane u crkvi Gospe od Škrpjela", *Бока 21*, Херцег Нови 1999, 157-173.

_____"Смрт Богородице у цркви Госпе од Шкрпјела", Поствизантијска умметност на Балкану I, уредник Д. Давидов, (Зборник радова међународног научног скупа „Поствизантијска уметност на Балкану", Балканолошки институт Српске академије наука и уметности, Манастир Хопово, Галерија Матице српске, 1997), *ЗЛУМС 32-33*, Нови Сад 2003, 21-30.

Bredekamp H., "A Neglected Tradition? Art History as *Bildwissenschaft*", Critical Inquiry, Vol. 29, No. 3 (2003), 418-428.

Brown P., *The Cult of the Saints: Its Rise and Function in Latin Christianity*, Chicago 1981.

Burke P., *Junaci nitkovi i lude. Narodna kultura predindustrijske Evrope*, preveli B. Auguštin, D Rhtman-Auguštin, Zagreb 1991.

_____*Eyewitnessing: the uses of images as historical evidence*, London 2001.

_____"History and Folklore: A Historiographical Survey", Folklore, Vol. 115, No. 2 (2004), 133-139

_____"The Crisis in the Arts of the Seventeenth Century: A Crisis of Representation?", *Journal of Interdisciplinary History*, Xl:2 (2009), 239–261.

Butorac P., *Kulturna povijest grada Perasta*, Perast 1999.

_____ *Razvitak i ustroj Peraške općine*, Perast 1998.

_____*Zmajevići*, Zagreb 1928.

_____*Boka Kotorska nakon pada Mletačke Republike do Bečkog kongresa (1797.-1815.)*, Zagreb 1938.

_____*Proces o martolozima 1477. godine u Kotoru*, Dubrovnik 1952.

_____*Boka kotorska u 17. i 18. stoljeću - politički pregled*, Perast 2000.

_____ *Kotor za samovlade (1355.-1420.)*, Perast 1999.

_____*Gospa od Škrpjela*, Sarajevo 1928.

_____*Neprocijenjena krv Gospodina našega Isusa Krista u Dobroti kod Kotora*, Kalendar srca Isusova i Marijina, Zagreb 1914, 61-64.

Bynum C. W., Gerson P., Body-Part Reliquaries and Body Parts in the Middle Ages, *Gesta 36* (1997), 3-7.

Bynum C. W., *Holy Feast and Holy Fast: The Religious Significance of Food to Medieval Women*, Berkeley and Los Angeles 1987.

_____*Fragmentation and Redemption: Essays on Gender and the Human Body in Medieval Religion*, New York 1991.

_____"Why All the Fuss About the Body? A Medievalist's Perspective," Critical Inquiry 22 (Autumn, 1995), 1-33.

_____*The Resurrection of the Body in Western Christianity, 200-1336*, New York, 1995.

_____"Violent Imagery in Late Medieval Piety," Bulletin of the German Historical Institute 30 (Spring, 2002), 3-36.

_____"The Blood of Christ in the Later Middle Ages," Church History 71.4 (2002), 685-715.

_____*Christian Materiality: An Essay on Late Medieval Religion*, New York 2011.

Camille M., "Before the Gaze: The Internal Senses and Late Medieval Practises of Seeing", u: *Visuality Before and Beyond the Renaissance: Seeing as Others Saw*, R. Nelson ed., Cambridge 2000, 197-224.

_____"'For Our Devotion and Pleasure': The sexual objects of Jean, Duc de Berry", *Art History*, Vol.24 No.2 (2001), 169-194.

Cecchini I., "A World of Small Objects: Probate Inventories, Pawns, and Domestic Life in Early Modern Venice", *Renaissance and Reformation/Renaissance et Réforme 35.3*, (2012), 39-61.

Chaganti S., *The medieval poetics of the reliquary : enshrinement, inscription, performance*, New York 2008.

Cooper D, Kovačević M., „Relikvijar Presvete krvi Kristove u bazilici Santa Maria Gloriosa dei Frari u Veneciji – djelo zlatarskog majstora Evanđelista Vidulova iz Zadra", *Rad. Inst. povij. umjet. 34* (2010), 51–62.

Cornelison S. J., "A French King and a Magic Ring: The Girolami and a Relic of St. Zenobius in Renaissance Florence", Renaissance Quarterly, Vol. 55, No. 2 (2002), 434-469.

_____"Arts Imitates Architecture: The Saint Philip Reliquary in Renaissance Florence", *The Art Bulletin*, Vol. 86, No. 4 (2004), 642-658.

Crow J., "Miracle or Magic? The Problematic Status of Christian Amulets", Van discussie tot Beleving. Religiestudies aan de Uva, 97-112.

Cultural Transition in Early Modern Europe, eds. P. Burke, R. Po-chia Hsia, Cambridge 2007.

Cvetnić S., *Ikonografija nakon Tridentskoga sabora i hrvatska likovna baština*, Zagreb 2007.

_____"Dominikanci u hratskim krajevima i ikonografija nakon Tridentskoga sabora (1545.-1563.)", *Croatica Christiana Periodica. Časopis instituta na crkvenu povijest Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, God. XXXIV*, 2010.

Čoralić L., „Migrants from the City of Kotor as Estate Owners in the Venetian Terraferma", *Anali Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku*, No.45, 2007.

_____ *Hrvati u procesima mletačke inkvizicije*, Zagreb 2001.

_____"Iz prošlosti Boke – tragom iseljenika s poluotoka Luštice u Mlecima (XVI.-XVIII. stoljeće)", *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / Zbornik Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU / Zbornik Historijskog zavoda JA / Zbornik Historijskog instituta JA*, Vol.22 Veljača 2005.

_____"Život i djelovanje kotorskih patricija u Mlecima od 16. do 18. stoljeća", *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol. 31 No. 1, 1998.

_____"Eros, grijeh i zločin. Seksualnost između tolerancije i represije u Veneciji od XV. do XVIII. stoljeća", *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, Vol.27 No.1, 1994.

Daston L., "Marvelous Facts and Miraculous Evidence in Early Modern Europe", *Critical Inquiry*, Vol. 18, No. 1, (1991), 93-124.

Dautović V., "Прилог познавању кутија "мошти" у српској верској култури деветнаестог века", Zbornik radova *Svetlost od svetlosti: Hrišćanski sakralni predmeti u muzejima i zbirkama Srbije*, Beograd 2014.

_____"Bogoslužbeni predmeti u crkvenim riznicama Vranjske eparhije", *Leskovački zbornik XLIX*, Leskovac 2009.

Dillenberger J., *Images and Relics: Theological Perceptions and Visual Images in Sixteenth-Century Europe* (Oxford Studies in Historical Theology), Oxford 1990.

Ditchfield S., “Tridentine Worship and the Cult of Saints“, u: Cambridge History of Christianity, Volume VI: Reform and Expansion, 1500-1600, edited by R. Po-Chia Hsia. Cambridge 2007.

_____“Decentering the Catholic Reformation: Papacy and Peoples in the Early Modern World“, Archiv für Reformationsgeschichte/Archive for Reformation History 101 (2010): 186-208.

_____"Coping with the beati moderni": Canonization Procedure in the Aftermath of the Council of Trent, u: 'Ite Infiammate Omnia: Selected Historical Papers from Conferences Held at Loyola and Rome in 2006', T. M. McCoog, Rome 2010, 413-39.

_____“Thinking with Saints: saints and sanctity in the Early Modern World“, *Critical Inquiry 35* (2009), 552-584.

_____“Martyrs on the move: relics as vindicators of local diversity in the Tridentine Church“, u: Martyrs and Martyrologies, Blackwell publishers (1993), 283-294.

Drake Boehm B., Body-Part Reliquaries: The State of Research, *Gesta 36* (1997), 8-19.

_____ *Medieval Head Reliquaries of the Massif Central*, Ph.D. 1990

Duffy E., *The Stripping of the Altars: Traditional Religion in England, c. 1400- c.1580*, Yale University Press 2005.

Evangelisti S., “Monastic Poverty and Material Culture in Early Modern Italian Convents“, *The Historical Journal*, Vol. 47, No. 1 (2004), 1-20.

Farlati D., *Illyricum Sacrum* VI i VII, Venetiis MDCCC i MDCCCXVII..

Fisković C., *Spomenička baština Boke Kotorske*, Zagreb 2004.

Fluid flesh: the body, religion and the visual arts, B. Baert, H. Van Gelder eds., Leuven 2009.

Fortini Brown P., "Measured Friendship, Calculated Pomp: The Ceremonial Welcomes of the Venetian Republic", u: *’All the world’s a stage..’ Art and Pageantry in the Renaissance and Baroque. Part I: Triumphal Celebrations and the Rituals of Statecraft, Papers in Art History from The Pennsylvania State University*, Volume VI, eds. B. Wisch, S.S. Munshower, University of Pensylvania 1990, 136-186.

_____“An Incunabulum of the Miracles of the True Cross of the Scuola Grande di San Giovanni Evangelista“, Bollettino XXVIII N.S. n.1-4 (1982), 5-9.

_____“Painting the History in Renaissance Venice“, Art History, Vol.7 No.3 (1984), 263-294.

_____“A Death in Venice: the Forgotten Tomb of Alvise Della Torre,” Artibus *et Historiae no. 67 (XXXIV): Art in Sixteenth-Century Venice: Context, Practices,*

Developments. Proceedings of a Conference in Honour of Peter Humfrey (University of St Andrews, 3rd–6th May 2012), 137-159.

_____"Honor and Necessity: The Dynamics of Patronage in the Confraternities of Renaissance Venice", Studi veneziani, n.s. 14, 1987, 179-212.

Freedberg D., *The Power of Images*, Chicago 1989.

_____"The Representation of Martyrdoms during the Early Counter-Reformation in Antwerp", *Burlington Magazine*, CXVIII, 1976, 128-138.

_____"Holy Images and Other Images", in: *The Art of Interpreting (Papers in Art History from the The Pennsylvania State University)*, Ed. Susan C. Scott, University Park (Pennsylvania): The Pennsylvania State University, 1996, 68-87.

_____"Choirs of Praise: Some Aspects of Action Understanding in Fifteenth Century Painting and Sculpture," in D. Levine and J. Freiberg, eds., *Medieval Renaisance Baroque: a Cat's Cradle for Marilyn Aronberg Lavin*, New York: Italica Press, 2009, 65-81.

_____"Movement, Embodiment, Emotion", in: Th. Dufrenne and A.-C. Taylor, eds., Cannibalismes *Disciplinaires, Quand l'histoire de l'art et l'anthropologie se rencontrent*, Paris: INHA/Musée du quai Branly, 37-61.

Grgurević J., „Oltari, slike i umjetnički predmeti kotorskih bratovština", *GPMK* XLI-XLII (1993-1995), 79-103

Geary P., *Furta Sacra: Thefts of Relics in the Central Middle Ages*, Princeton 1978.

_____"Peasant Religion in Medieval Europe" u: *Cahiers d'Extrême-Asie*, Vol. 12, 2001., 185-20.

Gertzman E., "Image and Performance: An Art Historian at the Crossroads." Research on Medieval and Renaissance Drama 51, special issue u: "*Opportunities in Medieval and Renaissance Drama*", eds. Mario Longtin and Jill Stevenson (2013), 5-13.

_____"Locating the Body in Medieval Reval" (with Elina Räsanen) u: *Locating the Middle Ages: The Spaces and Places of Medieval Culture* , eds. Julian Weiss and Sarah Salih, London 2012, 137-58.

_____"Image as Word: Visual Openings, Ocular Readings", *Studies in Iconography 32* (2011), 51-80.

Ghilardi M., "Il vescovo, il pittore e le reliquie. Carlo Bascapè, Giovanni Angelo Santini detto il Toccafondo e le catacombe romane", *Giornale di storia, 12* (2013), 1-21.

_____"Il pittore e le reliquie. Giovanni Angelo Santini e la Roma sotterranea nel primo Seicento", Storia dell'arte 133 n.33 (2012), 5-25.

_____"Paolino e gli altri martiri. Il culto dei «corpi santi» nella prima età moderna", u: Il *Cardinal Montelpare. Atti del Convegno Montelparo 17 giougno 2012, Quaderni per la Ricerca 17*, 2013.

Hahn C., „The Voices of the Saints: Speaking Reliquaries", *Gesta 36* (1997), 20–31.

——— „Seeing and Believing: The Construction of Sanctity in Early Medieval Saints' Shrines" *Speculum 72* (1997), 1079–106.

_____"Methaphor and Meaning in Early Medieval Reliquaries", in Karl Frederick. Morrison, Marco Mostert, Giselle de Nie (eds.), *Seeing the Invisible in Late Antiquity and the Early Middle Ages*, Utrecht, 2005, 239-63.

_____"What Do Reliquaries Do for Relic?", *Numen 57* (2010), 284-316.

Head T., „Art and Artifice in Ottonian Trier", Gesta, Vol. 36, No. 1 (1997), 65-82.

Hills H., *Invisible City: The Architecture of Devotion in Seventeenth-Century Neapolitan Convents*, Oxford 2004.

_____"Beyond Mere Containment: The Neapolitan Treasury Chapel of San Gennaro and the Matter of Materials", *California Italian Studies 3(1)* (2012), 1-21.

Holmes M., "Ex-votos: Materiality, Memory and Cult", u: *The Idol in the Age of Art. Objects, Devotion and the Early Modern World*, M. W. Cole, R. Zorrach eds., Burlington 2007.

Hoving T. P. F., "The Face of St. Juliana: The Transformation of fourteenth century reliquary", *The Metropolitan Museum of Art Bulletin*, 174-181.

Humpfrey P., "Competitive Devotions: The Venetian Scuole Piccole as Donors of Altarpieces in the Years around 1500", The Art Bulletin, Vol. 70, No. 3 (1988), 401- 423.

Iconography at the Crossroads. Papers from the Colloquim Sponsored by the Index of Christian Art, Princeton University 23-24 March 1990, B. Cassidy ed., Princeton 1992.

Ивановић К., *Драме и писма*, приредили М. Милошевић – М. Лукетић, *Књижевност Црне Горе од XII до XIX вијека*, Цетиње 1996.

Jakšić N., "Srebrna oltarna pala u Kotoru", *Ars Adriatica, No.3*, 2013.

_____"Raspeće-relikvijar kod Male braće u Dubrovniku", *Ars Adriatica, No.2*, 2012.

_____"Il lampasso gotico nei reliquiari per le teste di Sant'Anselmo e Santa Marcella a Nona", *Ars Adriatica, No.3*, 2013.

Јачов М., *Списи тајног ватиканског архива XVI-XVIII века*, уредник Радован Самарџић, Београд 1983.

Klein A. H., "Eastern Objects and Western Desires: Relics and Reliquaries between Byzantium and the West", Dumbarton Oaks Papers, Vol. 58 (2004), 283-314.

Kohl J., “No One in Particular. Donatello’s ’San Rossore’“, u: *Inventing Faces. Rhetoric of Portraiture and Modernism*, eds. M. Korte, R. Rebmann, J. E. Weiss, S. Weppelmann, Berlin 2013.

Којовић А., *Дјела*, приредила З. Бојовић, *Књижевност Црне Горе од XII до XIX вијека*, Цетиње 1996.

Ковијанић Р. *Которски медаљони*, Београд 1976.

Ladić Z., „Oporučni legati *pro anima* i *ad pias causas* u europskoj historiografiji. Usporedba s oporukama dalmatinskih komuna“, *Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti / Zbornik Zavoda za povijesne znanosti IC JAZU / Zbornik Historijskog zavoda JA / Zbornik Historijskog instituta JA,* Vol.17, 2000.

Larivière C. J., “The ‘Public’ and the ‘Private’ in Sixteenth-Century Venice: From Medieval Economy to Early Modern State“, Historical Social Research 37 (2012) 4, 76-94.

Larson W. R., “’Do you inquire about these things?’ Text, Relic and the Power of St. Marina“, Medieval Perspectives 27 (2012), 172-181.

Laughran M., *The Body, Public Health and Social Control in Sixteenth-Century Venice*, Doctoral Dissertation, University of Connecticut, 1998.

_____"Regulating Bodies: Public Health and Social Control in Sixteenth-Century Venice", Presented at "*The Body in Early Modern Italy" Conference*, Johns Hopkins University, October 2002.

_____"Foreign Bodies in the Body Politic: Plague and the Poor in Renaissance Venice", Presented at the *Renaissance Society of America Annual Meeting*, New York 2004.

_____"The Collective Body-in-Pain: Plague Sufferers in Tintoretto’s Paintings for the Scuola Grande di San Rocco in Venice", Presented at the *Renaissance Society of America Annual Meeting*, Chicago 2008.

Laven M., “Encountering the Counter-Reformation“, *Renaissance Quarterly, Vol. 59, No. 3* (2006), 706-720.

_____“Sex and Celibacy in Early Modern Venice“, *The Historical Journal*, Vol. 44, No. 4 (Dec., 2001), 865-888.

Lentić I., „Zlarski predmeti iz XV. i XVI. stoljeća u riznici senjske katedrale“, *Senjski zbornik, Vol.17 No.1* Listopad 1990.

_____“Prilog istraživanju zlatarstva u Dalmaciji u drugoj polovici XIX. i početkom XX. stoljeća“, *Ethnologica Dalmatica, No.1*,1992.

_____*Dubrovački zlatari od 1600. do 1900. godine*, Zagreb 1984.

_____*Zlatarstvo i srebrnarstvo: umjetnici, udovice i ženidbeni varalice, u: Varaždin exclusive: misterij svjetla i sjene,* (ur.) Mario Matanović, Zagreb, 1993., 26–31.

_____"Predmeti od metala u riznici zagrebačke katedrale", u: *Riznica zagrebačke katedrale, katalog izložbe,* (ur.) Zdenka Munk, Zagreb, 1987., drugo, prošireno izdanje, 149–204.

_____"Pregled povijesti Župne crkve Sv. Blaža, riznice i sakralnih dragocjenosti, Inventar Zbirke sakralne umjetnosti Župne crkve Sv. Blaža", Zbirka sakralne umjetnosti Župne crkve Sv. Blaža, Vodnjan, katalog izložbe, Pula/Vodnjan 1984.

Lidov A., "Hierotopy. The creation of sacred spaces as a form of creativity and subject of cultural history" u: *Hierotopy. Creation of Sacred Spaces in Byzantium and Medieval Russia*, ed. A.Lidov, Moscow 2006, 32-58.

Luković, don N., *Blažena Ozana Kotorka*, Kotor 1965.

_____*Bogorodičin hram na Prčnju. Ilustrovani kulturno-istorijski prikaz*, Kotor 1965.

_____*Prčanj, Historijsko-estetski prikaz*, Kotor 1937.

_____*Zvijezda mora. Štovanje Majke Božje u kotorskoj biskupiji sa historijskim podacima*, Perst 2000.

Lupis V., „Kotorske likovne teme – u slavu grada Kotora", *Croatica Christiana Periodica*, Vol. 24 No. 46, 2000.

_____"Dubrovački moćnik glave Sv. Stjepana Ugarskog u Stolnom Biogradu", *Anali Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku*, Vol. No. 52/1, 2014.

_____"Zlatarska bilježnica obitelji Kalogjera iz Blata na otoku Korčuli", *Peristil*, Vol. 52 No. 1, 2009.

_____"Prilozi za zlatarsku obitelj Caenazzo iz Korčule", *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, Vol. 33 No. 1, 1992.

_____"Historijat istraživanja i novi prilozi poznavanju najstarijeg sloja moćnika dubrovačke prvostolnice", *Starohrvatska prosvjeta*, Vol. III No. 32, 2005.

_____"Liturgijski predmeti iz crkve sv. Andrije na Pilama", Anali Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku, Vol. No. 39, 2001.

_____"Staurotheca di Gerusalemme in Dubrovnik", Starohrvatska prosvjeta, Vol. III No. 39, 2012.

_____"O dubrovačkim moćnicima sv. Vlaha iz XIV. stoljeća i vrličkom pojasu", Starohrvatska prosvjeta, Vol. III No. 33, 2006.

Maille P., "Martyrs, Magic, and Christian Conversion", *Issue 5 - Journal for the Academic Study of Magic*, 175-203.

Martin J. J., "Crossing Religious Boundaries in the Medieval and Early Modern Mediterranean", *Journal of Medieval and Early Modern Studies 41:3* (2011), 459-462.

_____"Inventing Sincerity, Refashioning Prudence: The Discovery of the Individual in Renaissance Europe", *American Historical Review* (1997), 1309-1341.

_____*Myths of Renaissance Individualism*, New York 2004.

_____"Renovatio and Reform in Early Modern Italy" u: *Heresy, Culture, and Religion in Early Modern Italy: Context and Contenstations*, Kirksville 2006.

_____"Salvation and Society in Sixteenth-Century Venice: Popular Evangelism in a Renaissance Venice", *The Journal of Modern History*, Vol.60, No. 2 (1988), 205-233.

_____"Spiritual journeys and the fashioning of religious identity in Renaissance Venice", Renaissance Studies Vol. 10 No. 3, 358-370.

Milka Čanak-Medić, Zorica Čubrović, *Katedrala svetog Tripuna u Kotoru: istorija, arhitektura, arhitektonska plastika i liturgijski nameštaj*, Kotor, 2010.

Miller P. N., "Friendship and Conversation in Seventeenth-Century Venice", *The Journal of Modern History*, Vol. 73, No. 1 (2001), 1-31.

Milošević M., *Pomorski trgovci, ratnici i mecene. Studije o Boki Kotorskoj XV-XIX stoljeća*, priredio Vlastimir Đokić, Beograd, Podgorica 2003.

_____"Francesco Cabianca i njegovi suradnici u Kotoru", *PPUD11* (1955-1956), 29-37.

_____"Konte Raković, mecena Cabiancinog oltara u crkvi sv. Josipa u Kotoru", *PPUD3* (1991), 303-306.

_____*Samoupravni status Perasta za vrijeme Mletačke republike*, Perast 2002.

_____"Зашто се Бока Которска у млетачким изворима називала „Млетачком Албанијом", *САН CXXXVII, Зборник извештаја о истраживањима Боке Которске III* (1985), 239-241.

Minelli S., “Un reliquiario parlante: San Pantaleone nel tesoro del Duomo di Vericelli. Riflessioni e Revisioni“, *Estratto dal Bollettino Storico Vercellese n. 2* (2012) 85-106.

Mitchell W. J. T., *What Do Pictures Want*, Chicago 2005.

_____“Interdisciplinarity and Visual Culture“, Art Bulletin, Vol. LXXVII No.4 (1995), 540-544.

Montgomery S. B., „Mittite capud meum... ad matrem meam ut osculetur eum: The Form and Meaning of the Reliquary Bust of Saint Just“, *Gesta*, Vol. 36, No. 1 (1997), 48-64.

_____ *The use and perception of reliquary busts in the late Middle Ages* (Ph.D. dissertation, University of New Jersey 1996).

Moskowitz A., “Donatello's Reliquary Bust of Saint Rossore“, The Art Bulletin, Vol. 63, No. 1 (1981), 41-48.

Moxey K., „Panofsky’s Concept of „Iconology“ and the Problem of Interpretation in the History of Art“, *New Literary History*, Vol. 17 No.2 (1986).

Muir E., “Art and Pageantry in Renaissance Venice“, *The American Historical Review*, Vol. 84, No. 1 (1979), 16-52.

_____*Ritual in Early Modern Europe*, Cambridge 1997.

Munk A., *Pallid Corpses in Golden Coffins: Relics, Reliquaries, and the Art of Relic Cults in the Adriatic Rim* (Ph.D. dissertation, University of Washington 2003)

_____ “Somatic Treasures Function and Reception of Efgies on Holy Tombs in Fourteenth Century Venice“, *IKON*, *4*-2011.

_____ “The Art of Relic Cults in Trecento Venice: Corpi sancti as a Pictorial Motif and Artistic Motivation“, *Radovi Insituta za povijest umjetnosti 30*/2006 (81–92).

Newman B., “What Did It Mean to Say "I Saw"? The Clash between Theory and Practice in Medieval Visionary Culture“, *Speculum*, Vol. 80, No. 1 (2005), 1-43.

New perspectives in iconology: visual studies and anthropology, B. Baert, A. Lehmann, J. Van den Akkerveken eds., Brussels 2012.

Olds K., “The Ambiguities of the Holy: Authenticating Relics in Seventeenth-Century Spain“, *Renaissance Quarterly*, Vol. 65, No. 1 (2012), 135-184.

_____“ Visions of the Holy in Counter-Reformation Spain: The Discovery and Creation of Relics in Arjona, c.1628“, u: *The ’Vision Thing’. Studying Divine Intervention*, W. A. Christian Jr., G. Klaniczay eds., Budapest 2009.

Ornamenta Ecclesiae, Kunst und Kunstler der Romanik, Katalog zur Ausstellung des Schnutgen-Museums in der Josef-Haubrich-Kunsthalle, Koln 1985.

Osheim D. J., “Plague and foreign threats to public health in early modern Venice“, *Mediterranean Historical Review*, Vol. 26, No. 1, June 2011, 67–80.

Пантић М., *Књижевност на тлу Црне Горе и Боке Которске од XVI до XVIII века*, Београд 1990.

Park K. "The Life of the Corpse: Dissection and Division in Late Medieval Europe," *Journal of the History of Medicine and Allied Sciences 50* (1995): 111-32.

_____“Masaccio’s Skeleton: Art and Anatomy in Renaissance Italy,” in Rona Goffen, ed., *Masaccio’s Trinity*, Cambridge 1998, 119-40.

_____"The Criminal and the Saintly Body: Autopsy and Dissection in Renaissance Italy," Renaissance Quarterly 47.1 (Spring 1994) 1-33.

_____“Was There a Renaissance Body?” in Walter Kaiser and Michael Rocke, eds., *The Italian Renaissance in the Twentieth Century: I Tatti Studies, vol. 19*, Florence 2002, 321-35.

_____“Country Medicine in the City Marketplace: Snakehandlers in Renaissance Italy,” *Renaissance Studies 15.2* (June 2001), 104-20.

_____“Magic and Medicine: The Healing Arts,” in Judith C. Brown and Robert C. Davis, eds., *Gender and Society in Renaissance Italy*, London 1998.

Performativity and Performance in Baroque Rome, P. Gillgren, M. Snickare eds., Burlington 2012.

Piero Pazzi, *Gli ex-voto d’argento del Santuario della Madonna dello Scarpello nelle Bocche di Cattaro per la prima volta esposti a pubblica universale curiosità*. Cattaro 2007.

_____*L’oro di Venezia: oreficerie, argenti e gioelli di Venezia e delle citta Venete*, Venezia 1996.

_____*Itinerari Attraverso L’oreficeria Veneta in Istria e Dalmatia*, Treviso 1994.

_____*I punzoni dell'argenteria e oreficeria veneta, ovvero, Breve compendio di bolli e marche dell'argenteria e oreficeria veneta e alcune notizie al loro riguardo considerate a partire dalle origini di Venezia fino alla caduta della Repubblica aristocratica, e più esattamente fino al giorno di Natale del 1810 quando cessa ufficialmente il sistema veneto di punzonatura*, Treviso 1992.

Поповић Д., *Под окриљем светости. Култ светих владара и реликвија у средњовековној Србији*, Београд 2006.

Premerl D., “Zagreb Cathedral’s Reliquary Bust of Saint Stephen the King: the Context of its Commission and its Attribution“, Rad. Inst. povij. umjet. 34/(2010), 101–112.

Prijatelj Pavičić I., „Kiparska i slikarska umjetnička baština bratovština u Dalmaciji između XVI. i XIX. st.“, *Croatica Christiana Periodica*, Vol. 21 No. 40, 1997.

_____“Prilog poznavanju sakralnog slikarstva u mletačkoj Dalmaciji i Boki na prijelazu iz XVII. u XVIII. stoljeće“, *Christiana Periodica*, Vol. 25 No. 47, 2001.

_____“O nekim prikazima *Ecclesiae militans* u umjetnosti Dalmacije (Prilg teoriji alegorizma u umjetnosti Dalmacije)“, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, Vol. 36 No. 1, 1996.

_____“Ogledalo pravednog trgovca: Ispovjed i traktat o krepostima iz kodeksa Bućа“, *Croatica Christiana Periodica*, Vol. 35 No. 67, 2011.

Push me, Pull you. Imaginative, Emotional, Physical, and Spatial Interaction in Late Medieval and Renaissance Art, eds. S. Blick, L. D. Gelfand, Leiden 2011.

Pušić I., „Tragovi baroka u hercegnovskom kraju“, *GPMK XXXIX-XL* (1991-1992), 95-99.

Радојковић Б., „Из бококоторских ризница“, GPMK XII (1964), 249-265.

Relics and Remains, Walsham A. (ed.), Oxford 2010.

Religion and the Senses in Early Modern Europe, W. de Boer, C. Gottler eds., Leiden Boston 2013.

Remensnyder A. G., “Legendary Treasure at Conques: Reliquaries and Imaginative Memory“, Speculum, Vol. 71, No. 4 (1996), 884-906.

Rethinking the Baroque, Helen Hills ed., Burlington 2011.

Rorimer J. J., “A Reliquary Bust Made for Poggio Bracciolini“, *The Metropolitan Museum of Art Bulletin*, 246-251.

Rublack U., Selwyn P., “Fluxes: The Early Modern Body and the Emotions“, *History Workshop Journal*, No. 53 (2002), 1-16.

Ryan S., ‘The most traversed bridge: a reconsideration of elite and popular religion in late medieval Ireland’, u: *Popular and Elite religion: Studies in Church History 42*, K. Cooper and J. Gregory eds., Woodbridge 2006.

_____‘“I, too, am a Christian”: early martyrs and their lives in the late medieval and early modern Irish manuscript tradition’, in *Saints and Sanctity: Studies in Church History 47*, Peter Clarke and Tony Claydon eds., Abingdon 2011.

_____"Some reflections on theology and popular piety: a fruitful or fraught relationship?", *The Heythrop Journal* (published online March 2012).

_____“The most contentious of terms': Towards a New Understanding of Late MedievalPopular Religion“, *Irish Theological Quarterly 68* (2003), 281-290.

Scheper Hughes J., “Mysterium Materiae: Vital Matter and the Object as Evidence in the Study of Religion“, Bulletin for the Study of Religion, Vol. 41, No 4 (2012), 16-24.

Scribner R. W., “The Reformation, Popular Magic, and the ’Disenchantment of the World’“, *The Journal of Interdisciplinary History*, Vol. 23, No. 3, Religion and History (1993), 475-494.

Scott J. B., “Guarino Guarini's Invention of the Passion Capitals in the Chapel of the Holy Shroud, Turin“, *Journal of the Society of Architectural Historians*, Vol. 54, No. 4 (1995), 418-445.

_____ “Seeing the Shroud: Guarini's Reliquary Chapel in Turin and the Ostension of a Dynastic Relic“, *The Art Bulletin*, Vol. 77, No. 4 (1995), 609-637.

Smith M. H. J., “Portable Christianity: Relics in the Medieval West (c.700–1200)“, *2010 Raleigh Lecture on History*, 143-167.

Smith M. M., “Producing Sense, Consuming Sense, Making Sense: Perils and Prospects for Sensory History“, *Journal of Social History* (2007), 841-858.

_____*Sensing the Past: Seeing, Hearing, Smelling, Tasting, and Touching in History*, Berkeley 2007.

Sperling J, „The Paradox of Perfection: Reproducing the Body Politic in Late Renaissance Venice“, *Comparative Studies in Society and History*, Vol. 41, No. 1 (1999), 3-32.

Spirits Unseen. The Representation of the Subtle Bodeis in Early Modern European Culture, C. Göttler, W. Neuber eds., Leiden, Boston 2008.

Statut Bratovštine sv. Nikole mornara u Kotoru iz 1463. sa alegatima do 1807. godine: Fototipsko izdanje sa prepisima, prevodima i regestima, priređivači Miloš Milošević i Jelena Antović, Kotor 2009.

Stjepčević I., *Katedrala sv. Tripuna u Kotoru*, Split 1938.

_____ *Arhivska istraživanja Boke Kotorske, Katedrala sv. Tripuna u Kotoru – Prevlaka – Kotor i Grbalj – Lastva – Kotorsko propelo – Vođa po Kotoru*, Perast 2003.

Stošić K., „Eksplozija barutane u Kotoru g. 1730.“, *Narodna starina*, Vol.11 No.28, 1932.

The Ashgate Research Companion to the Counter-Reformation, eds. A. Bamji, G. H. Janssen, M. Laven, Farnham, Burlington 2013.

The Body in Early Modern Italy, J.L. Hairston, W. Stephenson eds., Maryland 2010.

The City and the Senses. Urban Culture Since 1500, A. Cowan, J. Steward eds., Burlington 2007.

Treasures of Heaven: Saint, Relics and Devotion in Medieval Europe, Martina Bagnolo, Holger A. Klein, C. Griffith Mann, James Robinson eds.,Yale University Press, 2010.

Tokarska-Bakir J., „Why Is the Holy Image 'True'? The Ontological Concept of Truth as a Principle of SelfAuthentication of Folk Devotional Effigies in the 18th and 19th Century", *Numen*, Vol. 49, Fasc. 3 (2002), 255-281.

Tomić R., „Dva priloga za baroknu umjetnost u Boki kotorskoj", *Radovi Instituta za povijest umjetnosti, No.34*, 2010.

_____"Moćnik sv. Križa i drugi liturgijski predmeti u Katedrali sv. Ivana Krstitelja u Budvi", *Radovi Instituta za povijest umjetnosti, No.33*, 2009.

Vedriš T., „Martyrs, relics, and bishops: representations of the city in dalmatiantranslation legends", *Hortus Artium Medievalium, 12* (2006), 175-186.

_____ "Communities in conflict. The rivalry between the cults of Sts Anastasia and Chrysogonus in medieval Zadar", *Annual of Medieval Studies at CEU*, 11 (2005), 29-48.

Venice Reconsidered. The History and Civilisation of an City-State, 1297-1797, eds. J. Martin, D. Romano, Baltimore and London 2000.

Vidal F., "Miracles, Science, and Testimony in Post-Tridentine Saint-Making", *Science in Context 20* (3) (2007), 481–508.

Восточнохристианские Реликвии, А. М. Лидов, Москва 2003.

Zagovori Svetome Tripunu: blago Kotorske biskupije. Povodom 1200. obljetnice prijenosa moći svetoga Tripuna u Kotor, uredio Radoslav Tomić,Zagreb 2009.

Zmajević, A., *Ljetopis crkovni*, priredio i predgovor napisao M. Pižurica, Cetinje 1996.

Živković V., *Religioznost i umetnost u Kotoru. XIV-XVI vek*, Beograd 2010.

_____"Visions of the Blessed Osanna of Kotor (Cattaro)", *IKON*, 6-2013.

_____"Medieval Concerns for Soul Salvation.Testamentary Bequests to the Franciscan Order in Kotor (Cattaro)", *Balcanica XLIII*.

_____"The Sixteenth-century Altar Painting of the Cattaran (Kotor) Fraternity of Leather-makers", *Balkanica XL*.

_____"Kult svetog Nikole u religijskoj praksi Kotora XIV-XVI vek", *Dvanaest vjekova Bokeljske mornarice*, Kotor 2010, pp.95-102.

_____"Kultovi svetitelja zaštitnika od kuge u Kotoru (XIV-XVI vek)", *Историјски часопис LVIII* (2009)

_____"Kult svete Klare u Kotoru (XIV-XVI vek)", *Историјски записи, LXXXII*, 1-2/2009

Walsham A., "The Reformation and the Disenchantment of the World Reassessed", *Historical Journal, 51* (2) (2008), 497-528.

_____"Migrations of the Holy: Explaining Religious Change in Medieval and Early Modern Europe", *Journal od Medieval and Early Modern Studies/44.2* (2014), 241-280.

Наставно-научном већу
Филозофског факултета

РЕФЕРАТ О КВАЛИФИКОВАЊУ КАНДИДАТА И ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНЕ ТЕМЕ ЗА ДОКТОРСКУ ДИСЕРТАЦИЈУ

Основни подаци о кандидату и дисертацији:

Милена (Мирослав) Улчар, рођена 1988. у Београду, основну школу завршила је у Перасту, а гимназију у Котору. Уписала је дипломске студије на Филозофском факултету Универзитета у Београду 2007. и са успехом (просечна оцена 9,63) их завршила 2011. године, одбранивши дипломски рад *Фигура луталице у њемачком романтизму* код менторке проф. др Саше Брајовић (10.00). Те године је уписала мастер студије на истом факултету и одбранила мастер рад *Однос имитације и експресије у култури и визуелној култури њемачког романтизма* (просечна оцена 10,00, завршна оцена 10,00). Докторске студије на нашем Факултету и код исте менторке уписала је 2012. године (просечна оцена 10,00).

Милена Улчар је од 2014. стипендиста Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије у оквиру научно-истраживачког пројекта *Представе идентитета у уметности и вербално-визуелној култури новог доба* (бр. 177001), чији је руководила проф. др Мирослав Тимотијевић. Исте, 2014. године добила је и стипендију за учешће на научном конгресу, намењену младим истраживачима, од Универзитета у Редингу (*Early Modern Research Centre*). Током дипломских студија била је стипендиста Министарства просвјете и науке Републике Црне Горе (стипендија за таленте) и града Котора за најбоље студенте.

С обзиром на то да је за потребе докторске дисертације неопходан истраживачки и теренски рад, колегиница Улчар се од почетка докторских студија усредсредила на визуелну културу Боке Которске. Учествовала је на научним конференцијама од којих се истичу *Early Modern Studies Conference* (Early Modern Research Centre, University of Reading) у јулу 2014, *Susreti mladih povjesničara umjetnosti u Rijeci* (Filozofski fakultet, Rijeka) у мају 2014, *Society and Culture in the Baroque Period* (European Network for Baroque Cultural Heritage, Roma) у марту 2014. Радове прочитане на скуповима је објавила (неки су у штампи). Нарочито се истиче текст: „Immobility in Motion: Saint Triphon's Reliquaries and their Performativity", у: *Revisiting Baroque, European Network for Baroque Cultural Heritage,* Rome 2014.

Предмет и циљ дисертације:

Тема дисертације **„Реликвијари у Боки Которској од 17. до 19. вијека"** обухвата анализу предмета визуелне културе – реликвијара, стваних од 17. до 19. века и сачуваних у црквама, манастирима, капелама и приватним збиркама у свим насељима Боке Которске. Тема испитује, класификује и анализира обиман материјал, изучава идејне основе на којима је настао, његову функцију у сакралном простору здања, јавном животу бокељских комуна и приватном животу верника. Ослоњена на научни приступ утемељен у пракси нове историје уметности, тема тежи свеобухватном разумевању ових предмета.

Осим малог броја књига са почетка 20. века овим предметима није посвећена пажња. Милена Улчар је од почетка својих докторских студија пронашла на десетине ових предмета – потпуно непознатих и, наравно, необјављених. Пронашла је и архивску грађу која доказује да су имали веома важну улогу у сакралној топографији Боке Которске, обликовању цркава и у животу верника. Захваљујући њеном труду непознат материјал ће бити први пут објављен, класификован и анализиран.

Хронолошке границе изабране су зато што наведени период, и поред промена политичке природе, представља целину у начину производење, дистрибуције, презентације и перцепције реликвијара. Морфолошке и феноменолошке одлике ових светих предмета тада су, махом, исте. С обзиром на значај реликвија у оквиру католичке религије, ови предмети биће изучавани као сегмент католичког културног наслеђа Боке Которске. Међутим, изучавања ће доказати који је имала комуникација са православним живљем у Боки, као и муслиманским у Рисну и Херцег Новом, на начин обликовања и перцепције реликвијара.

Циљ истраживања ове тезе је изучавање реликвијара у њиховом контексту. Испитаће се начини њиховог настанка, облици, функције у простору, јавном и приватном животу, што ће допринети укупнијем и дубљем познавању историје и културне историје Боке Которске.

Опис садржаја (структуре по поглављима) дисертације

Садржај докторске дисертације „Реликвијари у Боки Которској од 17. до 19. вијека“ указује на слојевиту анализу која оправдава уверење да ће ова теза бити добра синтетичка студија.

У Уводним разматрањима изучиће се место које реликвијари имају у визуелној култури Боке Которске. Биће изнети резултати њихових досадашњих истраживања на овом простору, али и у ширем домену Венецијанске републике и медитеранске Европе. Биће постављени основни методолошки оквири. У другом поглављу „Култови светитеља и реликвије у Боки Которској између 17. и 19. века“ представиће се главна света места на чије су обликовање реликвијари нарочито утицали. Анализираће се однос реликвија – као предмета који чувају остатке тела или предмета везаних са личности хришћанске историје – и ширење култова светитеља. Нарочита пажња указаће се култу светог Трипуна, а потом и других поштованих локалних светитеља. Испитаће се начини набављања, одабира и чувања реликвија. Тако ће се преко реликвијара истражити специфичне теолошке, идеолошке и друштвене прилике у Боки Которској. У трећем поглављу „Фрагментација светог тела: антропоморфни реликвијари“ анализираће се изглед и механизам деловања атропоморфних реликвијара. Ова анализа указаће на однос према светом телу, али и на однос према телу верника, као специфичном социјалном конструкту. У четвргом поглављу „Контемплација светог тела: неантропоморфни реликвијари“ пажња ће се усредсредити на три групе реликвијара, класификованих према облицима предмета који их чувају (ковчези, цилиндри, крстови, медаљони), а разлог за оваку поделу јесте различитост употребе ових група у оквиру официјелне и приватне побожности. У петом поглављу „Свето тело у простору: функција реликвијара“ испитаће се начин деловања ових предмета у простору у којем се чувају. Указаће се да су имали изузетну моћ у обликовању простора грађених и обликованих да би чували ове предмете (нарочито значајан пример је у катедрали Светог Трипуна). Испитаће се механизам преношења религиозних и институционалних порука које су ови предмети у таквим просторима преносили. Исто то ће се учинити и са реликвијарима уграђеним у олтаре, онима који

су ношени у процесијама приликом верских или профаних свечаности, онима одношеним болеснима и умирућима, дариваним ходочасницима...У закључним разматрањима сагледаће се појединачни резултати истраживања и донети обједињени закључци о реликвијарима као важним предметима у укупном животу насловљеног подручја.

Основне хипотезе од којих ће се полазити у истраживању:

У предложеној докторској дисертацији истакнуто је неколико основних хитопеза од којих ће се поћи у истраживању. Прва и најважнија је та да реликвијари, као предмети визуелне културе, имају одлучујућу улогу у креирању култа светитеља а тиме и сакралне топографије Боке Которске. Реликвијари су били инструменти којима се слала прецизна порука о припадању одређеној вери, конфесији, заједници. Начин на који су излагани чини их снажним чиниоцем креирања визуелног идентитета цркава, манастира, а тиме и укупне територије Боке Которске, као и идентитета верника.

Методе које ће се у истраживању применити:

Оне произлазе из савременог научног проучавања уметности и визуелне културе. Од посебног значаја су методолошки погледи утемељени на теорији визуелне културе и контекстуалном тумачењу уметности. Методологија предложеног истраживања, оквирно, има два основна тока. Један је анализа визуелних особености предмета што подразумева дескрипцију, атрибуцију, датовање, технику, анализу стила и иконографије. Други ток подразумева анализу предмета визуелне културе у контексту – историјском, друштвеном, духовном, као и оном који подразумева однос према телу и чулној перцепцији.

Очекивани резултати и научни допринос:

Очекујемо нов, оригинала и свеобухватан поглед на важну и до сада готово потпуно непознату област визуелне културе у Боки Которској – реликвијаре. Очекујемо да се представе, класификују и опишу; потом, да се анализирају у контексту укупне културе насловљеног периода и домена; да се истакне њихова улога у обликовању терена, одређених архитектонских целина и побожности, јавне и приватне.

Закључак: Тему сматрамо оправданом, пажљиво одабраном и чврсто постављеном. Планирани ток истраживања утемељен је у ахривској грађи, пронађеном

обимном материјалу, референтној литератури. Посебно похваљујемо изучавање непознатих материјалних и писаних извора, као и концептуално проматрање дела која су у фокусу рада. Прихватамо кандидаткињино образложење и предлажемо наставак рада и писање докторске дисертације.

у Београду, 02. 02. 2015.

Комисија:

др Ненад Макуљевић,
ванредни професор Филозофског факултета у Београду

др Јелена Ердељан,
доцент Филозофског факултета у Београду

др Предраг Драгојевић
ванредни професор Филозофског факултета у Београду

др Саша Брајовић,
ванредни професор Филозофског факултета, ментор и писац реферата